

14/10/26

Inspiratiedag
Energiearmoede

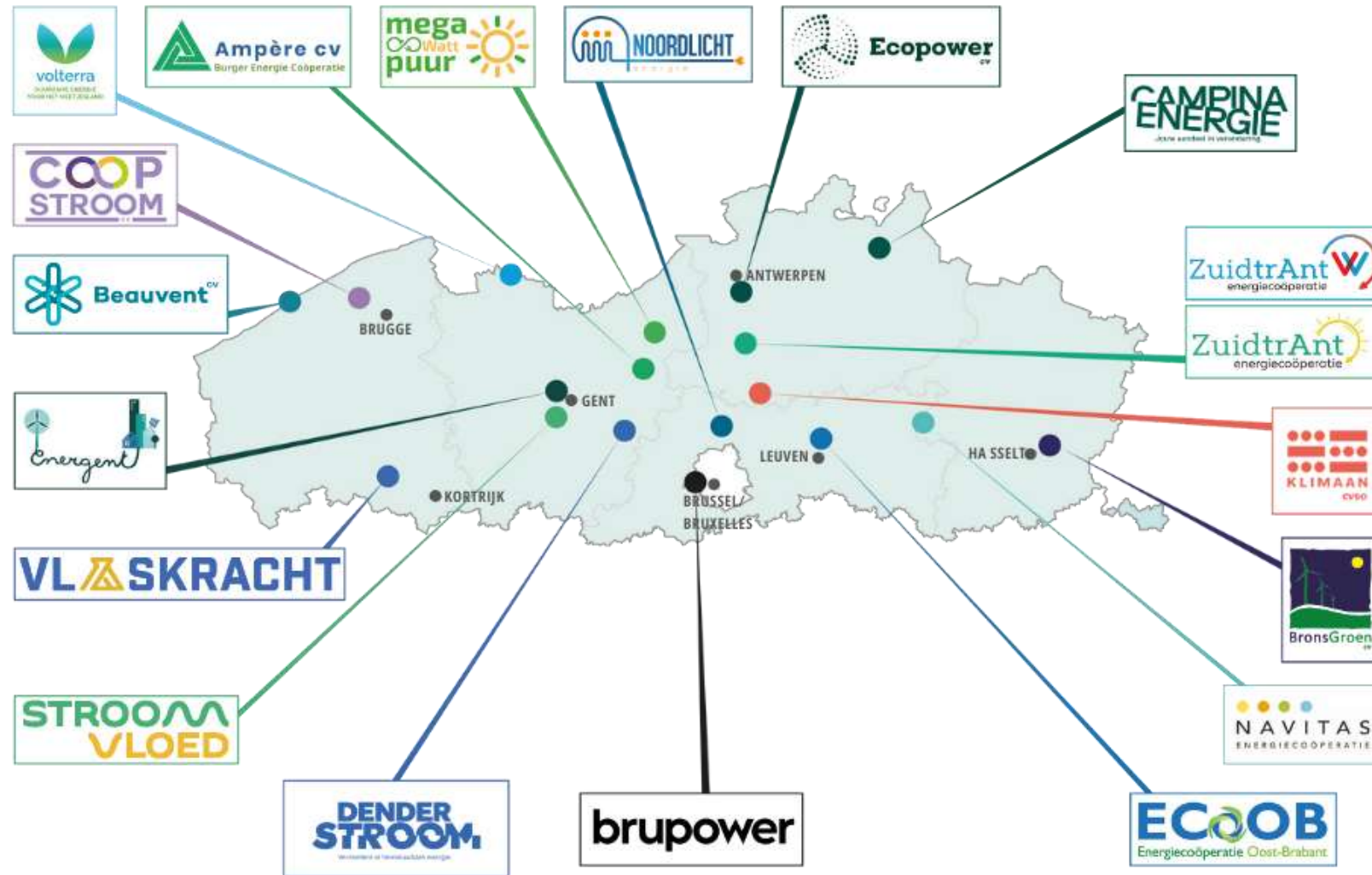

Werkwinkels • ronde 3

Sessie 9

**Burgerenergiecoöperaties als
hefboom voor kwetsbare gezinnen
gezinnen**

sociale impact in missie/waarden REScoop

Art. 4. Doel

In overeenstemming met de principes van duurzame ontwikkeling en de internationaal erkende regels voor coöperatief ondernemen (coöperatieve identiteit ICA) stelt de vereniging zich tot doel om de actieve deelname van burgers aan de ontwikkeling en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen te versterken en aldus een concreet antwoord te bieden aan de klimaatverandering, ongelijkheid en energiearmoede en de bedreiging van de energiezekerheid.

Het voorwerp, ofwel de concrete activiteiten waarmee de vereniging haar doel verwezenlijkt, zijn onder meer:

3. Energiearmoede aanpakken door samen te werken met overheden en sociale organisaties en op die manier een sociaal rechtvaardige energietransitie mogelijk maken.;

Werkgroep sociale impact

Opgericht in 2024

Leden en hun sociale projecten:

- Ecopower: PowerUp
- Klimaan: Otterbeek sociale energiegemeenschap
- ECoOB: Zonnebouwers+
- Campina Energie: samenwerking met SAAMO
- ...

Externe experts:

- SAAMO
- Beweging.net
- Netwerk tegen armoede
- Thomas Moore Hogeschool
- ...

Wat deden we al samen?

Dit zijn de laatst toegevoegde documenten in ons [kenniscentrum](#) over het thema: **Sociale Impact** - [3 Documenten](#).

<https://rescoopv.be/kennisbank/onderzoeksrapport-energiearmoede-en-burgerenergie-een-analyse-van-noden-drempels-beleid-en-inspirerende-praktijken-2026/>

Onderzoeksrapport: energiearmoede en burgerenergie

Een analyse van noden, drempels, beleid en inspirerende praktijken

Maart 2026

Inspiratiedag Saamo · Sessie 9

Zonnig Otterbeek

Burgerstroom voor sociale huurders

Thomas Heylen

Projectcoördinator Energiedelen · Klimaan CVSO

14 oktober 2026

1 • Het doel

Daken vol, voor heel Mechelen

197

sociale woningen

1.795

zonnepanelen

600

gezinnen zonder panelen
(doel)

Win-win-win

EUSEW Award 2025 – Local Energy Action

Steven Laurijssen (Klimaan) en Bart De Bruyne (Stad Mechelen)

Woonland en huurders

±10% goedkoper dan het sociaal tarief,
zonder investering

Klimaan

Groot zonneproject met burgerkapitaal

Stad Mechelen

Snellere energietransitie, minder
energiearmoede

Eerste energiegemeenschap van Vlaanderen

Alle 1.795 panelen liggen en werken · in 2022 samen met Fluvius van start

Eerste energiegemeenschap van ons land ligt in Otterbeek-wijk: bewoners betalen minder dan sociaal tarief door delen van 729 zonnepanelen op hun daken

MECHELEN In de wijk Otterbeek in Mechelen werd woensdag de eerste energiegemeenschap in ons land voorgesteld. Binnen dit proefproject vormen 70 woningen en 15 appartementen een energiegemeenschap die de opbrengst delen van de 729 zonnepanelen die op hun daken liggen. Daardoor betalen ze minder dan het sociaal tarief voor hun elektriciteit.

Ward Bosmans

7 september 2022 om 16:03

Maak ons je Google-favoriet!

VRT NWS · 20 januari 2026

Drie sociale woningen in Mechelen krijgen stekkerbatterij: “Energiefactuur zal dalen met 180 euro per jaar”

Solar Magazine · 12 september 2022

Energiedelen met zonnepanelen van start in Mechelen: tarief lager dan sociaal tarief

Stekkerbatterijen succesvol in sociale woonwijk Otterbeek: “Gezinnen voelen prijsschommelingen minder hard”

MECHELEN Zes maanden na de start van het proefproject met slimme stekkerbatterijen in de sociale woonwijk Otterbeek in Mechelen-Noord blijken de eerste resultaten veelbelovend. Bijna de helft van de zonne-energie die de drie pilootwoningen opwekken, wordt vandaag rechtstreeks door de bewoners zelf gebruikt.

Sven Van Haezendonck

29 juli 2026 om 09:35

Luisteren

Delen

Maak ons je Google-favoriet!

Te veel zonnestroom verdwijnt naar het net

■ Zelf gebruikt in de wijk ■ Naar het net

Sinds 2023 extra kosten

Leveranciers rekenen administratieve kosten aan voor energiedelen. Daarom staat het energiedelen on hold.

Businesscase onder druk

Onze inkomsten hangen nu enkel af van wat bewoners rechtstreeks zelf verbruiken.

Meer zonnestroom in de wijk zelf gebruiken

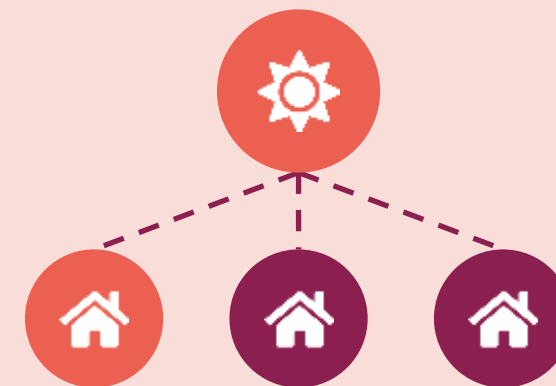
Thuisbatterij

3 woningen: bijna de helft van de zonnestroom zelf gebruikt

Stroomplanner

Groen? Doen! Zo weet je wanneer je de was aanzet

Energiedelen

Opnieuw gestart in sept. 2026, ook voor huurders zonder panelen

We verkennen ook:

Deelwagen met laadpaal

Energiecredits (INNO-TREC)

Energie is ook opbouwwerk

Energiecafé en Energiebabbels

Aanspreekbaar en aanwezig in de buurt

Wegwijs in een steeds complexere
factuur

**Nodig voor draagvlak, maar moeilijk
terug te verdienen**

Wat is er nodig om op te schalen?

1

Schaf de administratieve kosten voor energiedelen af

2

Beloon afstemming productie en consumptie in het nettatarief

3

Maak het beheer van energiegemeenschappen eenvoudig

4

Financier energieopbouwwerk

Optimaliseer collectief, niet alleen individueel

Zonnebouwers+

Sociaal klimaatproject

Leo D'haese bestuurder ECoOB cv & Klimkracht vzw
Inspiratiedag energiearmoede 14/10/2026

Doel van het project?

- Gezinnen in energiearmoede
- kopen zeer goedkope elektriciteit
- geproduceerd door zonnepanelen op hun eigen dak
- en vertragen zo de klimaatverandering

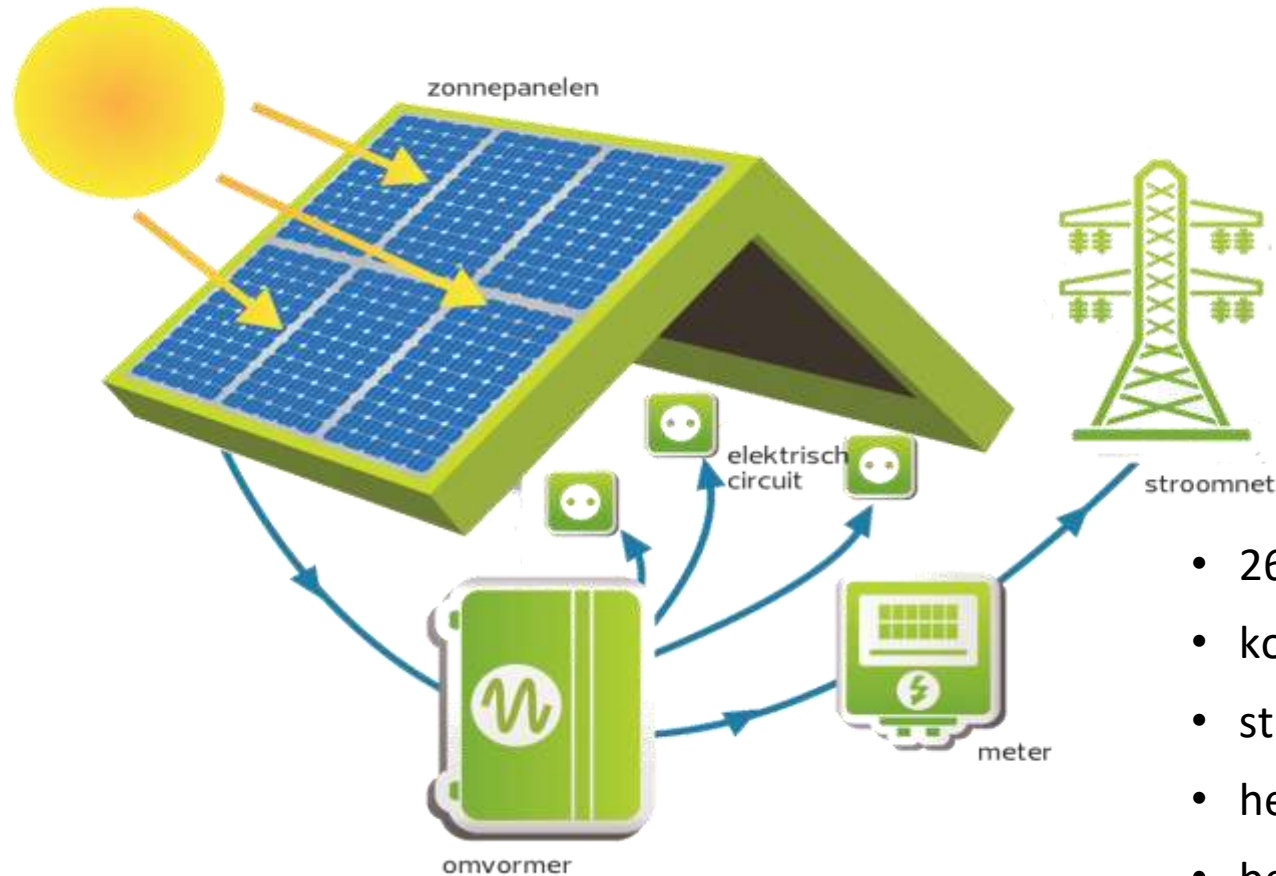
Gezinnen in energiearmoede

- woningeigenaars met een geschikt dak
- selectie (inkomen...) door OCMW's/sociale diensten
- aangepaste taal, eenvoudig en veilig contract, gemoedelijk

Door deze doelgroep te ondersteunen tonen Rescoops dat zij welzijn van anderen belangrijker vinden dan méér winst.

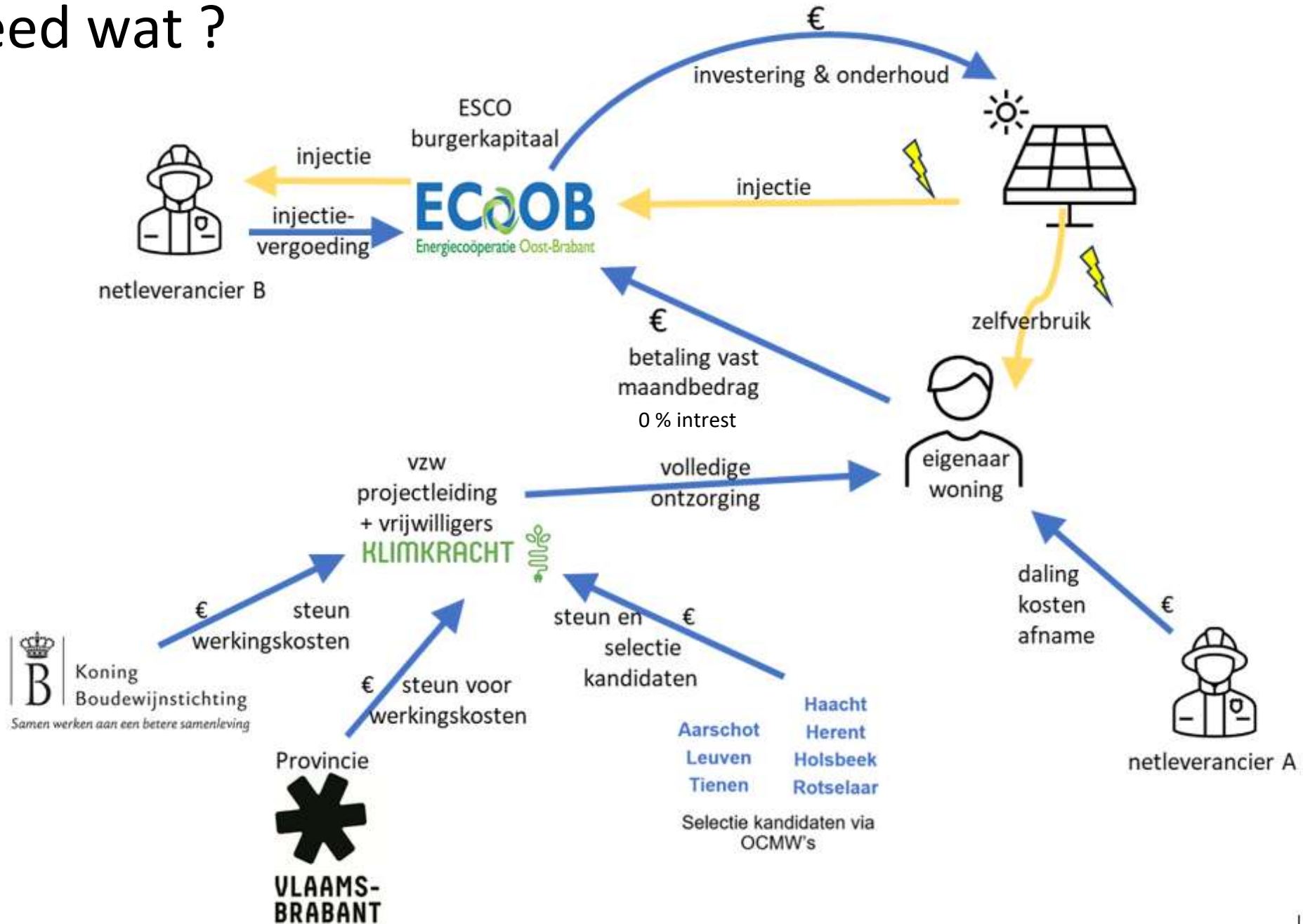

Wat is al gerealiseerd?

- 26 gezinnen in Oost-Brabant
- kopen stroom van hun dak vol zonnepanelen
- stuk goedkoper dan het sociaal tarief (8 € per maand)
- heel voordelig voor wie commercieel tarief heeft
- betalen slechts 30% van de installatiekosten over 15 jaar
- worden volledig ontzorgd (technisch, financieel, juridisch)
- vertrouwen door garantiefonds (geen betalingsproblemen, geen verlies)

Wie deed wat ?

Wat lukte er nog niet en waarom?

Energiedelen met andere gezinnen in armoede

- er worden teveel kosten aangerekend (netwerk, leveranciers)

Wat lukte er nog niet en waarom?

Stad Leuven wenste Zonnepanelen voor 1000 huurders in private huurmarkt en gaf aan ECOOB een opdracht voor een haalbaarheidsstudie
Conclusie: te weinig voordelen voor huurder

- opbrengst moet gedeeld worden tussen huurder en financiering, maar ook met de eigenaar (verhuurder)
- verhuurder kan de huur verhogen na de lopende huurperiode, en kan zo de meeste voordelen nemen
- huurders profiteren meestal slechts enkele jaren (2 à 4,5 jaar: rest lopend huurcontract)

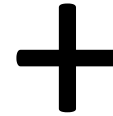
Wat zit er nog in de pijplijn op korte termijn?

renovatie
leegstand

WarmNest project ("Pandschap")

ZonZeker project

Klimaatpunt vzw renoveerde leegstand, dat zijn nu woningen in sociaal verhuursysteem (Woonmaatschappij Zennevallei...)

Begin 2027 start ZonZeker project: zonnepanelen op deze woningen tegen energiearmoede

ZonZeker: zonnepanelen voor huurders

Gratis zonnestroom van eigen dak (4 kWp) voor 10 à 15 huurders

- huurders zullen langer kunnen profiteren dan in private huurmarkt
- Nationale loterij geeft 50 %, verhuurder investeert 50 %, ECOOB geeft lening, opvolging/onderhoud

10-tal stekker(zonne)panelen

- betaalt door Nationale Loterij
- huurders worden eigenaar, bij verhuis uitpluggen en meenemen
- huurders betalen minimale bijdrage aan revolverend fonds voor stekkerpanelen -> andere huurders

Ontzorging (coach, helpdesk, admin.) + uitleg voordeligste gebruik

Wat zit er nog in de pijplijn op langere termijn?

- ECoOB wil verder tegen energiearmoede in appartementen (> 200 gezinnen)
 - heeft mee EU project ingediend (Enercom) voor energetische renovaties
 - doel : samenwerking van energiegemeenschappen én appartementsbewoners met laag inkomen [beschermen tegen kostenverhoging door renovaties](#)
 - samenwerking van Saamo Vlaams-Brabant gevraagd, wordt concreter als subsidie toegezegd

Opschaling naar andere regio's in Vlaanderen

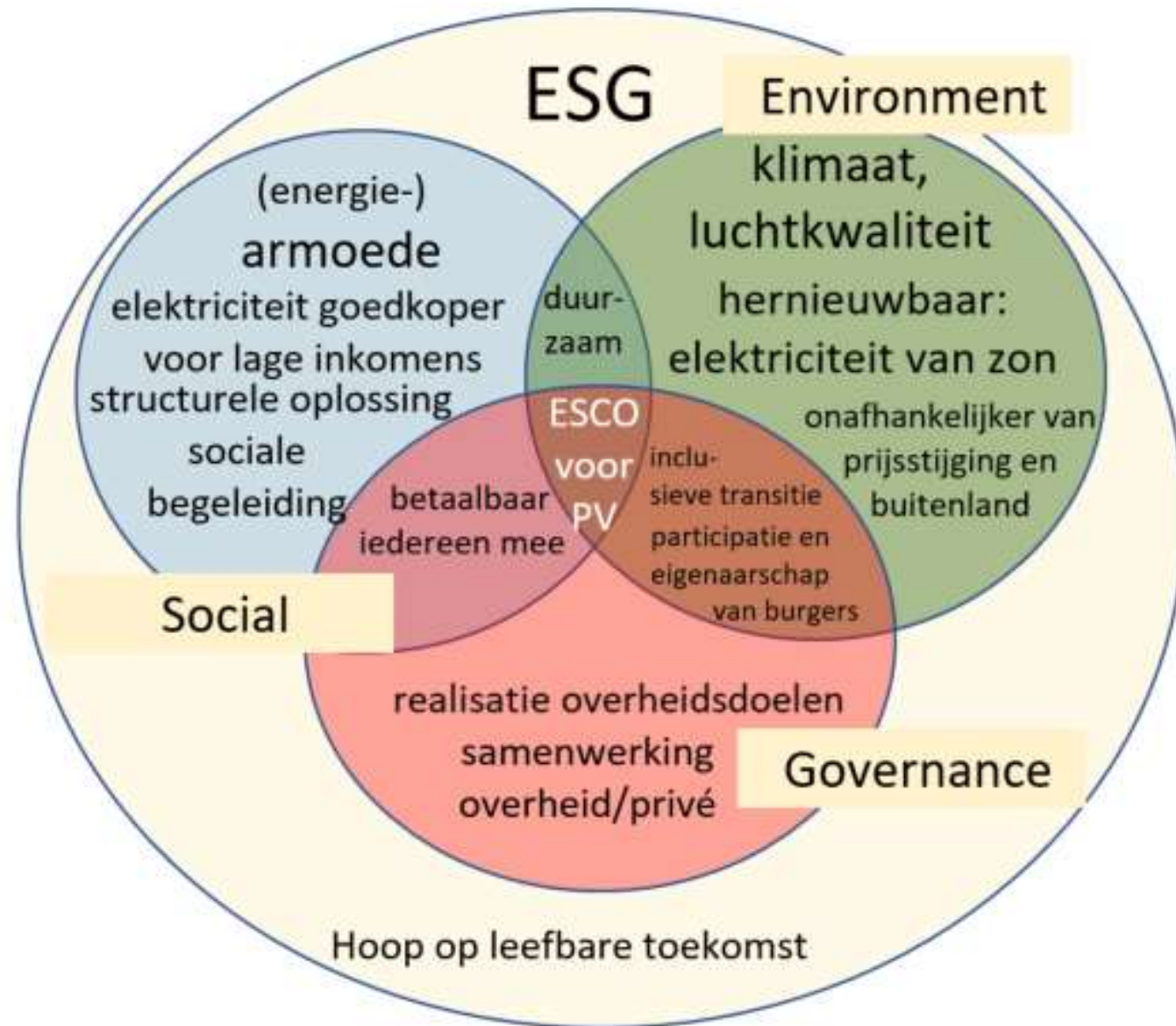
Voorwaarden: wat maakt sociale klimaatprojecten een succes

- samenwerking: Rescoops, Saamo, gemeenten/steden, vzw's (vrijwilligers, subsidies)
- financiering
 - b.v. kruissubsidie ECOOB: inzet van 8 % van kapitaal met 0% intrest voor sociaal klimaatproject (Z+)
 - b.v. Leuvens Klimaatfonds start 10/2026
 - impactfinanciering (Hefboom, Trividend...) voor alle klimaatprojecten tegen markttrente
 - voor sociale klimaatprojecten: gift privépersonen: 100.000 € (subsidies, garanties...) + Art for Climate
- subsidies: Energiehuizen Vlaanderen (MVL 0%, MVB, MVP), EU, KBS, Nationale Loterij...

Aanmoedigen door info over geslaagde projecten

- 10-tal infosessies: koepelorganisaties, steden
- VVSG trefdag en [kennisdatabase](#)

Sociale klimaatproject = win-win-win voor een leefbare toekomst voor iedereen

SAAMO Inspiratiedag energiearmoede

Praktijken Campina Energie
Dennis Obbels & Jef Van Eyck
dennis@campinaenergie.be

Plug-en-play zonnepanelen en stekkerbatterijen – Herentals

Doel:

- Experimenteren met hernieuwbare energie en kwetsbare huishoudens
- Traject van 2 jaar:
 - Praktische kansen en drempels in kaart brengen
 - Financiële kansen en drempels in kaart brengen
 - Informatieve kansen en drempels en gebruiksvriendelijkheid in kaart brengen

Wie doet Wat

- SAAMO: werkingsmiddelen, selectie gezinnen, coördinatie, administratie,...
- De Fakkel : maatschappelijk werk, advies
- Den Dorpel : ondersteuning en werkingsmiddelen.
- OCMW Herentals: selectie, link met de stad
- Campina Energie: technische ondersteuning
- IOK: voortraject d.m.v. energiescan i.s.m. CE <https://www.iok.be/wonen-en-energie/energiehuis-kempen>

Timing

- Najaar 2025: Eerste contacten tss partners
- Voorjaar 2026: Opstart traject, selectie gezinnen
- April-juni 2026: Voortraject IOK (plaatsbezoeken, energiescan); contracten opstellen; materialen aankopen en testen; eerste technische plaatsbezoeken
- Juli-augustus 2026: Eerste contracten getekend
- September 2026: Eerste plaatsing

Actie

- Project met 10 gezinnen
- 17/09 eerste panelen geplaatst, in combinatie met een stekkerbatterij. Doel: 50% nogplaatsen in 2026.
- Elke locatie is maatwerk en botsen we op andere technische uitdagingen :
 - vinden geschikte plaats voor de 2 panelen,
 - Stabiele WiFi tot aan de digitale meter (vooral bij appartementen met meter in de kelder)
 - Niet conforme elektriciteitsaansluiting.
 - Onze doelgroep is zelden eigenaar van de woning

Vervolg?

- Indien de resultaten positief zijn, er budget gevonden wordt en meerdere partners (blijven) samenwerken.
- Parameter voor eventueel succes: jaarlijkse gerealiseerde kostenbesparing voor de bewoner dankzij installatie stekkerpaneel en stekkerbatterij.
- Is de kostenbesparing significant, dan staan we een stap dichterbij een inclusieve energietransitie'.

CAMPINA ENERGIE

Jouw aandeel in verandering.

14/10/26 | Inspiratiedag
Energiearmoede

Wat nu volgt • 15u50

Nabeschouwing & netwerkreceptie

Koffieruimte

